

На основу члана 26. алинеја 7. Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора, доносим

## Указ о проглашењу Закона о ауторским и сродним правима

Проглашава се Закон о ауторском и сродним правима, који је донијела Скупштина Србије и Црне Горе, на сједници од 22. децембра 2004. године.

П бр. 139

22. децембра 2004. године

Београд

Предсједник  
Србије и Црне Горе  
**Светозар Маровић, с.р.**

## Закон о ауторском и сродним правима

*Закон је објављен у "Службеном листу СЦГ",  
бр. 61/2004 од 24.12.2004. године.*

### I. ПРЕДМЕТ ЗАКОНА

#### Члан 1.

Овим законом уређују се права аутора књижевних, научних, стручних и умјетничких дјела (у даљем тексту: ауторско право), право интерпретатора, право првог издавача слободног дјела, права произвођача фонограма, видеограма, емисија и база података као права сродна ауторском праву (у даљем тексту: сродна права), начин остваривања ауторског и сродних права и судска заштита тих права.

### II. АУТОРСКО ПРАВО

#### 1. АУТОРСКО ДЈЕЛО

##### Члан 2.

(1) Ауторско дјело је оригинална духовна творевина аутора, изражена у одређеној форми, без обзира на његову умјетничку, научну или другу вриједност, његову намјену, величину, садржину и начин испољавања, као и допуштеност јавног саопштавања његове садржине.

(2) Ауторским дјелом сматрају се, нарочито:

1) писана дјела (књиге, брошуре, чланци, преводи, рачунарски програми у било којем облику њиховог изражавања, укључујући и припремни материјал за њихову израду и друго);

2) говорна дјела (предавања, говори, бесједе и друго);

3) драмска, драмско-музичка, кореографска и пантомимска дјела, као и дјела која потичу из фолклора;

4) музичка дјела, са ријечима или без ријечи;

5) филмска дјела (кинематографска и телевизијска дјела);

6) дјела ликовне умјетности (слике, цртежи, скице; графике, скулптуре и друго);

7) дјела архитектуре, примијењене умјетности и индустријског обликовања;

8) картографска дјела (географске и топографске карте);

9) планови, скице, макете и фотографије;

10) позоришна

режија.

+

**Судска**

**пракса**

## **+ Правна мишљења**

### **Члан 3.**

(1) Незавршено ауторско дјело, дијелови ауторског дјела, као и наслов ауторског дјела сматрају се ауторским дјелом ако испуњавају услове из члана 2. став 1. овог закона.

(2) Независно од одредбе става 1. овог члана, заштита за ауторско дјело обухвата и наслов тог дјела.

### **Члан 4.**

(1) Прераде ауторских дјела сматрају се ауторским дјелом ако испуњавају услове из члана 2. став 1. овог закона.

(2) Дјело прераде је дјело у коме су препознатљиви карактеристични елементи прерађеног (изворног) дјела (музичке обраде, аранжмани, адаптације и друго).

(3) Заштита ауторског дјела из става 1. овог члана ни на који начин не ограничава права аутора изворног дјела.

### **Члан 5.**

(1) Ауторским дјелом сматра се и збирка која, с обзиром на избор и распоред саставних дијелова, испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона (енциклопедија, зборник, антологија, изабрана дјела, музичка збирка, збирка фотографија, графичка мапа, изложба и слично);

(2) Ауторским дјелом се сматра и збирка народних књижевних и умјетничких творевина, као и збирка докумената, судских одлука и сличне грађе која, с обзиром на избор и распоред саставних дијелова испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона.

(3) Збирком се сматра и база података, без обзира да ли је у машински читљивој или другој форми, која, с обзиром на избор и распоред саставних дијелова, испуњава услове из члана 2. став 1. овог закона.

(4) Заштита збирке ни на који начин не ограничава права аутора дјела која су саставни

дио

збирке.

## **+ Судска пракса**

### **Члан 6.**

(1) Ауторскоправном заштитом нису обухваћене опште идеје, начела, принципи и упутства који су садржани у ауторском дјелу.

(2) Не сматрају се ауторским дјелом:

1) закони, подзаконски акти и други прописи;

2) службени материјали државних органа и органа који обављају јавну функцију;

3) службени преводи прописа и службених материјала државних органа и органа који обављају јавну функцију;

4) поднесци и други акти у управном или судском поступку.

### **Члан 7.**

(1) Ауторско дјело је објављено кад је, на било који начин и било гдје у свијету, први пут саопштено јавности од стране аутора, односно лица које је он овластио.

(2) Ауторско дјело је издато кад су примјерци дјела пуштени у промет од стране аутора, односно лица које је он овластио, у броју који, имајући у виду врсту и природу дјела, може да задовољи потребе јавности.

(3) Дјело ликовне умјетности се сматра издатим и онда кад је оригинални примјерак, или најмање једна копија дјела учињена трајно приступачном јавности од стране аутора, односно лица са његовом дозволом.

## **2. НАСТАНАК ПРАВА**

### **Члан 8.**

Аутор ужива морална и имовинска права у погледу свог ауторског дјела од тренутка настанка ауторског дјела.

## **3. СУБЈЕКАТ АУТОРСКОГ ПРАВА**

#### **Члан 9.**

(1) Аутор је физичко лице које је створило ауторско дјело (у даљем тексту: дјело).

(2) Аутором се сматра лице чије су име, псеудоним или знак назначени на примјерцима дјела, или наведени приликом објављивања дјела, док се не докаже друкчије. Изузетно, правно или физичко лице чији назив, односно име је на уобичајен начин назначено на филмском дјелу сматра се произвођачем тог дјела, док се не докаже друкчије.

(3) Аутор дјела је носилац ауторског права.

(4) Поред аутора, носилац ауторског права може бити и лице које није аутор а које је у складу са овим законом стекло ауторско право.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 10.**

(1) Коаутор је физичко лице које је заједничким стваралачким радом са другим лицем створило дјело.

(2) Коаутори су носиоци заједничког ауторског права на коауторском дјелу, ако овим законом или уговором којим се уређују њихови међусобни односи није друкчије предвиђено.

(3) За остваривање ауторског права и преношење тог права неопходна је сагласност свих коаутора. Коаутор не смије ускратити своју сагласност противно начелу савјесности и поштења, нити чинити било шта што шкоди или би могло шкодити интересима осталих коаутора.

(4) Сваки коаутор је овлашћен да подноси тужбе за заштиту ауторског права на коауторском дјелу, с тим да може да поставља тужбене захтјеве само у своје име и за свој рачун.

(5) Ако нису другачије споразумјели, коаутори дијеле економску корист од искоришћавања коауторског дјела сразмјерно стварном доприносу који је сваки дао у стварању дјела.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 11.**

(1) Коауторима филмског дјела се сматрају писац сценарија, режисер и главни сниматељ.

(2) Ако је музика битан елеменат филмског дјела (музички филм) и компонована је за то дјело, онда је и композитор коаутор филмског дјела.

(3) Ако се ради о цртаном, односно анимираном филму, или су цртеж или анимација битни елементи филмског дјела, онда је и главни аниматор коаутор филмског дјела.

#### **Члан 12.**

(1) Ако два или више аутора споје своја дјела ради заједничког искоришћавања, сваки од аутора задржава ауторско право на свом дјелу.

(2) Односи између аутора спојених дјела се утврђују уговором.

#### **Члан 13.**

(1) Ауторско право на ауторском дјелу чији аутор није познат (анонимно дјело или дјело под псеудонимом) остварује:

1) за издато дјело - издавач;

2) за објављено али неиздато дјело - лице које је дјело објавило.

(2) Ако се докаже да лица из става 1. овог члана нису стекла од аутора или његовог правног сљедбеника право на издавање, односно објављивање дјела, тај став се не примјењује.

(3) Кад се утврди идентитет аутора дјела из става 1. овог члана, престају права издавача, односно лица које је дјело објавило.

## **4. САДРЖИНА АУТОРСКОГ ПРАВА**

### **4.1. Морална права аутора**

### *4.1.1. Право патернитета*

#### **Члан 14.**

Аутор има искључиво право да му се призна ауторство на његовом дјелу.  
[+ Судска пракса](#)

### *4.1.2. Право на назначење имена*

#### **Члан 15.**

(1) Аутор има искључиво право да његово име, псеудоним или знак буду назначени на сваком примјерку дјела, односно наведени приликом сваког јавног саопштавања дјела, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик јавног саопштавања дјела, технички немогуће или нецелисходно.

(2) Аутор се може у појединачним случајевима на изричит начин одређи права из става 1. овог члана.

### *4.1.3. Право објављивања*

#### **Члан 16.**

(1) Аутор има искључиво право да објави своје дјело и да одреди начин на који ће се оно објавити.

(2) До објављивања дјела, само аутор има искључиво право да јавно даје обавјештења о садржини дјела или да описује своје дјело.

[+ Судска пракса](#)

### *4.1.4. Право на заштиту интегритета дјела*

#### **Члан 17.**

Аутор има искључиво право да штити интегритет свог дјела, и то нарочито:

1) да се супротставља измјенама свог дјела од стране неовлашћених лица;

2) да се супротставља јавном саопштавању свог дјела у измијењеној или непотпуној форми, водећи рачуна о конкретном техничком облику саопштавања дјела и доброј пословној пракси;

3) да даје дозволу за прераду свог дјела.

[+ Судска пракса](#)

### *4.1.5. Право на супротстављање недостојном искоришћавању дјела*

#### **Члан 18.**

Аутор има искључиво право да се супротставља искоришћавању свог дјела на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

[+ Судска пракса](#)

## **4.2. Имовинска права аутора**

#### **Члан 19.**

(1) Аутор има право на економско искоришћавање свог дјела, као и дјела које је настало прерадом његовог дјела.

(2) За свако искоришћавање ауторског дјела од стране другог лица аутору припада накнада, ако овим законом или уговором није друкчије одређено.

[+ Судска пракса](#)

### *4.2.1. Право на биљежење или умножавање*

#### **Члан 20.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи биљежење или умножавање свог дјела на било који тјелесни или бестјелесни, трајни или привремени, посредни или непосредни начин.

(2) Умножавањем дјела архитектуре сматра се, поред чињења из става 1. овог члана, и грађење објекта према плану, односно пројекту.

(3) Умножавање дјела постоји независно од броја примјерака дела, технике којом су умножени и трајности примјерака.

(4) Ако је ауторско дјело рачунарски програм, умножавањем се сматра и смијештање цијелог или дијела програма у меморију рачунара, односно пуштање програма у рад на рачунару.

**+ Правна мишљења**

#### *4.2.2. Право стављања примјерака дјела у промет*

#### **Члан 21.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи стављање у промет примјерака свог дјела.

(2) Стављање примјерака дјела у промет обухвата и:

1) нуђење примјерака дјела ради стављања у промет;

2) складиштење примјерака дјела ради стављања у промет;

3) увоз примјерака дјела.

(3) Право аутора на стављање примјерака дјела у промет не дјелује према оном власнику примјерака дјела који је тај примјерак легално прибавио у Србији и Црној Гори од аутора или од лица које је аутор овластио (исцрпљење права). Власник може примјерак дјела који је легално прибавио од аутора слободно даље стављати у промет.

#### *4.2.3. Право давања примјерака дјела у закуп*

#### **Члан 22.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи давање примјерака свог дјела у закуп. Давање у закуп, у смислу овог закона је давање примјерака дјела другоме на ограничено вријеме, уз непосредну или посредну имовинску корист.

(2) Ако аутор уступи произвођачу фонограма, односно видеограма своје право из става 1. овог члана, он задржава право на правичну накнаду од давања у закуп примјерака ауторског дјела (дјела забиљеженог на видео касети, аудио касети, компакт диску и сл.).

(3) Аутор се не може одрећи права на накнаду из става 2. овог члана.

#### **Члан 23.**

Аутор нема искључиво право из члана 22. став 1. овог закона ако је ријеч о:

1) грађевински реализованом дјелу архитектуре;

2) дјелу примијењене умјетности, реализованом у виду индустријског или занатског производа;

3) дјелу које је настало или је умножено ради давања у закуп као искључивог облика искоришћавања дјела, уговореног између аутора и власника примјерака дјела.

#### *4.2.4. Право давања примјерака рачунарског програма на послугу*

#### **Члан 24.**

Аутор рачунарског програма има искључиво право да другоме забрани или дозволи давање на послугу примјерака свог дјела. Давање на послугу, у смислу

овог закона је давање примјерака дјела другоме од стране институција доступних јавности, без непосредне или посредне имовинске користи.

#### *4.2.5. Право извођења*

##### **Члан 25.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи извођење свога дјела.

(2) Извођењем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање несценских дјела (говор, музика) уживо пред публиком.

#### *4.2.6. Право представљања*

##### **Члан 26.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи представљање свога дјела.

(2) Представљањем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање сценских дјела (драмско, драмско-музичко, кореографско, пантомимско дјело) уживо пред публиком.

#### *4.2.7. Право преношења извођења или представљања*

##### **Члан 27.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи преношење извођења или представљања свог дјела.

(2) Преношењем извођења или представљања, у смислу става 1. овог члана, сматра се истовремено јавно саопштавање дјела које се изводи или представља, публици која се налази изван простора у коме се дјело изводи или представља уживо, уз помоћ техничких уређаја као што је звучник, односно екран и звучник.

#### *4.2.8. Право емитовања*

##### **Члан 28.**

(1) Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи емитовање свога дјела.

(2) Емитовањем, у смислу става 1. овог члана, сматра се јавно саопштавање дјела жичним или бежичним преносом електромагнетних, електричних или других сигнала на даљину (радио-дифузија и кабловска дифузија).

(3) Бежично емитовање и жично емитовање су одвојене радње искоришћавања дјела и предмет су два посебна ауторскоправна овлашћења, осим:

1) ако је жична реемисија дјела које се бежично емитује технички неопходан услов за пријем емисије;

2) ако се жичном реемисијом дјела које се бежично емитује сигналом снабдијева мање од сто пријемника, на некомерцијалној основи.

(4) Посебна радња емитовања, у смислу става 2. овог члана, постоји и кад се под контролом субјекта који врши емитовање (у даљем тексту: емисионо предузеће), и на његову одговорност, сигнали који су намијењени за јавни пријем шаљу у непрекинутом комуникационом ланцу ка сателиту и назад на земљу.

(5) Ако су сигнали кодирани, емитовање преко сателита постоји под условом да су средства за декодирање сигнала доступна јавности преко емисионог предузећа из става 4. овог члана, или преко трећег лица које има овлашћење емисионог предузећа.

(6) У случају жичног реемитовања емисије другог емисионог предузећа, за ауторско дјело садржано у тој емисији право аутора из става 1. овог члана остварује се само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

**+ Судска пракса**

#### *4.2.9. Право на јавно саопштавање, укључујући интерактивно чињење дјела доступним јавности*

##### **Члан 29.**

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи јавно саопштавање дјела, укључујући чињење дјела доступним јавности жичним или бежичним путем, на начин који омогућује појединцу индивидуални приступ дјелу са мјеста и у вријеме које он одабере.

#### *4.2.10. Право на прилагођавање, аранжирање и другу измјену дјела*

##### **Члан 30.**

Аутор има искључиво право да другоме дозволи или забрани прилагођавање, аранжирање и друге измјене дјела.

#### *4.2.11. Право јавног саопштавања дјела које се емитује*

##### **Члан 31.**

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да његово дјело које се емитује истовремено јавно саопштава публици на јавним мјестима као што су возила јавног саобраћаја, ресторани, чекаонице и слично путем техничких уређаја као што су радио апарат или телевизор.

#### *4.2.12. Право јавног саопштавања дјела са носача звука или слике*

##### **Члан 32.**

Аутор има искључиво право да другоме забрани или дозволи да његово дјело које је забиљежено на носачу звука, односно носачу слике (компакт диск, аудио касета, видео касета, филмска трака, оптички диск, дијапозитив) јавно саопштава уз помоћ техничких уређаја за репродуковање звука, односно слике.

### **4.3. Права аутора према власнику примјерка ауторског дјела**

#### *4.3.1. Право на приступ примјерку дјела*

##### **Члан 33.**

(1) Аутор има право да од власника примјерка његовог дјела тражи да му омогући приступ том примјерку, ако је то неопходно ради умножавања дјела, и ако се тиме битно не угрожавају оправдани интереси власника, односно лица које држи тај примјерак дјела.

(2) Власник дјела, односно лице које држи примјерак дјела из става 1. овог члана, није дужно да аутору преда примјерак дјела.

#### *4.3.2. Право слијеђења*

##### **Члан 34.**

(1) Ако власник оригиналног примјерка дјела ликовне умјетности, или оригиналног рукописа књижевног, научног или музичког дјела, прода тај примјерак, односно рукопис другоме, аутор дјела има право да о томе буде обавјештен и да потражује накнаду у износу од 3% од продајне цијене.

(2) Аутор се не може одрећи права из става 1. овог члана, нити може њиме располагати.

(3) Право из става 1. овог члана се наслеђује.

(4) Право из става 1. овог члана не постоји за дјела из области архитектуре и филмских дјела, као и за дјела чији је оригинални примјерак, односно рукопис предмет продаје између физичких лица која иступају у личном својству.

#### **Члан 35.**

(1) За обавезе из члана 34. овог закона солидарно одговарају продавац и галериста или организатор јавне продаје оригиналног примјерка дјела, односно рукописа.

(2) Обавеза обавјештавања доспијева у року 15 дана по извршеној продаји и обухвата слjedeће информације: износ продајне цијене, име и адресу продавца и купца. Обавеза плаћања накнаде доспијева у року од 30 дана по извршеној продаји, с тим да се износ накнаде израчунава у односу на продајну цијену без пореза.

(3) Ако постоји основана сумња у исправност и потпуност обавјештења из става 2. овог члана, аутор има право да тражи на увид одговарајућу документацију галеристе или организатора јавне продаје. Ако се утврди да обавјештење садржи нетачне или непотпуне податке, трошкове у вези са остварењем увида у документацију сноси галериста или организатор јавне продаје.

### *4.3.3. Право забране излагања оригиналног примјерка дјела ликовне умјетности*

#### **Члан 36.**

(1) Власник оригиналног примјерка дјела сликарства, скулптуре и фотографије има право да тај примјерак излаже, без обзира на то да ли је дјело објављено, осим ако је аутор, приликом отуђења тог оригиналног примјерка, то изричито и у писаној форми забранио.

(2) Аутор не може забранити излагање оригиналног примјерка дјела који припада музеју, галерији или другој сличној јавној институцији.

### *4.3.4. Прече право аутора на прераду примјерка дјела архитектуре*

#### **Члан 37.**

(1) Ако власник грађевине као материјализованог примјерка дјела архитектуре има намјеру да врши одређене измене на грађевини, обавезан је да прераду дјела прво понуди аутору, ако је доступан.

(2) Ако се измене на грађевини врше према дјелу прераде које није сачинио аутор, морају се поштовати морална права аутора.

## **4.4. Право аутора на посебну накнаду**

#### **Члан 38.**

(1) Аутори дјела за која се, с обзиром на њихову природу, може очекивати да ће бити умножавана за личне некомерцијалне потребе на носаче звука, слике и текста (књижевна, музичка, филмска и друга) имају право на посебну накнаду од увоза, односно продаје техничких уређаја и носача звука, слике и текста, који су подобни за такво умножавање.

(2) Солидарни дужници накнаде из става 1. овог члана су увозник и продавац техничких уређаја, односно носача звука, слике и текста.



(3) У случају умножавања ауторских дјела фотокопирањем или сличном техником, поред права на накнаду из става 1. овог члана, аутор има право и на накнаду од правног или физичког лица које пружа услуге фотокопирања.

(4) Лица из става 2. овог члана не плаћају накнаду за техничке уређаје, носаче звука, слике и текста ако су они намијењени извозу.

(5) Аутори могу остварити своје право на накнаду из ст. 1. и 3. овог члана само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 39.**

(1) У случају давања на послугу примјерака ауторских дјела, изузев рачунарских програма, од стране лица чија је то регистрована дјелатност, аутор има право на накнаду од тих лица.

(2) Одредба става 1. овог члана не примјењује се приликом давања на послугу:

1) библиотечког материјала у јавним библиотекама;

2) грађевина;

3) примјерака дјела примијењених умјетности, односно индустријског дизајна.

(3) Право из става 1. овог члана може се остварити само преко организације за колективно остваривање ауторског и сродних права.

## **5. ОГРАНИЧЕЊЕ АУТОРСКОГ ПРАВА**

### **5.1. Заједничка одредба**

#### **Члан 40.**

(1) У случајевима искоришћавања ауторског дјела на основу одредаба овог закона о ограничењу ауторског права, морају се навести име аутора дјела и извор из кога је дјело преузето (издавач дјела, година и мјесто, издања, часопис, новина, телевизијска или радио станица гдје је дјело, односно одломак дјела изворно објављен или непосредно преузет и слично).

(2) У сваком конкретном случају, обим ограничења искључивих права не смије бити у супротности са нормалним искоришћавањем дјела, нити смије неразумно вређати легитимне интересе аутора.

### **5.2. Суспензија искључивих права и права на накнаду**

#### **Члан 41.**

Без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде објављено ауторско дјело може се умножавати и јавно саопштавати ради спровођења службеног поступка пред судским или другим државним органима.

#### **Члан 42.**

(1) У оквиру извјештавања јавности путем штампе, радија и телевизије о текућим догађајима, дозвољено је, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде, умножавање примјерака дјела, као и вршење свих других облика јавног саопштавања дјела, под сљедећим условима:

1) да је дјело објављено;

2) да се дјело појављује као саставни дио текућег догађаја о коме се јавност извјештава;

3) да се умножавање примјерака дјела, као и други облици јавног саопштавања дјела врше само у оном обиму који одговара сврси и начину извјештавања о текућем догађају.

(2) Ако су предмет извјештавања говор, односно бесједа или друго дјело исте природе, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде дјело у цјелини умножити и јавно саопштити.

#### **Члан 43.**

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање кратких одломака, објављених дјела за некомерцијалне сврхе наставе, испита или научног истраживања.

#### **Члан 44.**

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање дјела од стране јавних библиотека, образовних установа, музеја и архива, само за сопствене архивске и некомерцијалне сврхе.

#### **Члан 45.**

(1) Дозвољено је физичком лицу да без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножава примјерке објављеног дјела за личне некомерцијалне потребе, чиме није искључена примјена члана 180. став 1. тач. 4. и 5. овог закона.

(2) Умножени примјерци дјела из става 1. овог члана не смију се стављати у промет нити користити за било који други облик јавног саопштавања дјела.

(3) Одредба става 1. овог члана не односи се на:

1) снимање извођења, представљања и приказивања дјела;

2) тродимензионалну реализацију планова за дјела ликовне умјетности;

3) грађевинску реализацију дјела архитектуре;

4) прављење нове грађевине по узору на постојећу грађевину која је ауторско дјело;

5) рачунарске програме.

(4) Обештећење због коришћења дјела на начин предвиђен овим чланом, аутори имају на основу одредба члана 38. овог закона.

#### **Члан 46.**

(1) Ако је ауторско дјело рачунарски програм, дозвољено је лицу које је на законит начин прибавило примјерак рачунарског програма, да ради сопственог уобичајеног наменског коришћења програма, без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде:

1) смијешта програм у меморију рачунара и пушта програм у рад;

2) отклања грешке у програму, као и да врши друге неопходне измјене у њему које су у складу са његовом сврхом, ако уговором није друкчије одређено;

3) начини један резервни примјерак програма на трајном тјелесном носачу;

4) изврши декомпилацију програма искључиво ради прибављања неопходних података за постизање интероперабилности тог програма са другим, независно створеним програмом, или одређеном рачунарском опремом, под условом да тај податак није био на други начин доступан и да је декомпилација ограничена само на онај дио програма који је неопходан за постизање интероперабилности.

(2) Податак добијен радњом из става 1. тачка 4. овог члана не смије се саопштавати другима или користити за друге сврхе, посебно за стварање или пласман другог рачунарског програма којим би се повредило ауторско право на првом.

(3) Радњу из става 1. тачка 4. овог члана може извршити непосредно лице које је на законит начин прибавило примјерак рачунарског програма или друго стручно лице које ради по његовом налогу.

#### **Члан 47.**

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде привремено умножавање ауторског дјела, под сљедећим условима:

1) умножавање је пролазно или случајно;

2) умножавање чини саставни и битни дио технолошког процеса;

3) сврха умножавања је да омогући пренос података у рачунарској мрежи између два или више лица преко посредника, или да омогући законито коришћење ауторског дјела, и

4) умножавање нема засебан економски значај.

#### **Члан 48.**

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање, као и други облици јавног саопштавања кратких одломака ауторског дјела (право цитирања), под сљедећим условима:

1) да је дјело објављено;

2) да се поменути дијелови, без измјена, интегришу у друго дјело ако је то неопходно ради илустрације, потврде или референце, уз јасну назнаку да је ријеч о цитату;

3) да се на погодном мјесту наведе ко је аутор цитираног дјела, који је наслов цитираног дјела, када је и гдје је цитирано дјело објављено, односно издато.

#### **Члан 49.**

(1) Емисионо предузеће које има дозволу за емитовање дјела смије без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде снимити сопственим средствима то дјело на носач звука или носач слике, односно носач звука и слике ради емитовања у сопственој емисији.

(2) Снимак дјела из става 1. овог члана мора бити избрисан најдоцније у року од три мјесеца по емитовању дјела.

(3) Снимак дјела из става 1. овог члана може бити сачуван у званичној јавној архиви ако има документарну вриједност.

(4) Дјело снимљено у складу са одредбом става 1. овог члана не смије се поново емитовати без дозволе аутора.

#### **Члан 50.**

Дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде дводименционално умножавање, стављање у промет тако умножених примјерака, као и други облици јавног саопштавања дјела која се трајно налазе изложена на улицама, трговима и другим отвореним јавним мјестима.

#### **Члан 51.**

За потребе израде каталога јавних изложби или јавних продаја, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде одговарајуће умножавање изложених дјела и стављање у промет тако умножених примјерака.

#### **Члан 52.**

(1) У продавницама, на сајмовима и другим мјестима гдје се демонстрира рад уређаја за снимање, репродуковање и пренос звука и слике, дозвољено је без дозволе аутора и без плаћања ауторске накнаде умножавање дјела на носач звука и слике, јавно саопштавање дјела са тог носача, као и јавно саопштавање дјела које се емитује, али само у мјери у којој је то неопходно за демонстрирање рада уређаја.

(2) Снимци који се начине на основу одредбе става 1. овог члана морају се без одлагања брисати.

**+ Судска пракса**

### **5.3. Законска лиценца**

#### **Члан 53.**

(1) Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је у државним органима, образовним институцијама и јавним библиотекама умножавање, за потребе наставе или научног истраживања, на папиру или сличном носачу, одломака из публикација путем фотокопирања или било којег облика фотографске или сличне технике која даје сличне резултате.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на нотни запис музике.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 54.**

(1) Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је у средствима јавног обавјештавања умножавање, стављање у промет примјерака, као и други облици јавног саопштавања чланака који су објављени у другим средствима јавног обавјештавања, под условом да се ти чланци односе на текућа економска, политичка или вјерска питања, а да аутор то није изричито забранио.

(2) Обавеза плаћања накнаде не постоји ако се на начин из става 1. овог члана, у виду прегледа више различитих коментара или чланака, искоришћавају само кратки одломци из коментара или чланака.

#### **Члан 55.**

Без дозволе аутора, а уз обавезу плаћања ауторске накнаде, дозвољено је тродимензионално умножавање дјела која су трајно изложена на улицама, трговима и другим отвореним јавним мјестима, као и стављање у промет тих примјерака, осим ако се:

- 1) примјерак дјела скулптуре добије отиском из оригиналног калупа из којег је добијен и примјерак који је трајно изложен на отвореном јавном мјесту, или из калупа који је начињен отискивањем са примјерка дјела скулптуре;
- 2) прави нова грађевина по узору на постојећу грађевину;
- 3) производ обликује према дјелу примијењене умјетности.

## **6. ПРЕНОС АУТОРСКОГ ПРАВА**

### **6.1. Пренос наслеђивањем**

#### **Члан 56.**

(1) Насљедници аутора могу вршити овлашћења која се тичу моралних права аутора, осим права на објављивање необјављеног дјела, ако је аутор то забранио, и права на измјену дјела.

(2) Заштиту моралних права аутора која се тичу патернитета, интегритета дјела и забране недостојног искоришћавања дјела могу, осим насљедника, вршити и удружења аутора, као и институције из области науке и умјетности.

#### **Члан 57.**

Имовинска права аутора се наслеђују.

### **6.2. Пренос на основу уговора**

#### *6.2.1. Морална права аутора*

#### **Члан 58.**

Морална права аутора не могу се преносити уговором.

#### *6.2.2. Имовинска права аутора*

#### **Члан 59.**

Аутор, односно његов правни сљедбеник може уступити поједина или сва имовинска права на своме дјелу другом лицу.

#### **Члан 60.**

(1) Уступање имовинских права може бити искључиво или неискључиво.

(2) У случају искључивог уступања имовинских права, једино је стицалац права овлашћен да на начин прописан уговором искоришћава ауторско дјело, као и да уз посебну дозволу аутора, односно његовог правног сљедбеника, уступа другима то право. Право које стицалац права уступа другима је неискључиво право, ако уговором није друкчије одређено.

(3) У случају неискључивог уступања имовинских права, стицалац права није овлашћен да забрани другоме да искоришћава ауторско дјело, нити је овлашћен да уступа другоме своје право.

(4) Ако у уговору није назначено да се ради о искључивом или неискључивом уступању, сматра се да се ради о неискључивом уступању имовинских права.

#### **Члан 61.**

(1) Уступање имовинских права може бити предметно, просторно и временски ограничено.

(2) У случају предметног ограничења, стицалац права је овлашћен да врши једну или више одређених радњи искоришћавања ауторског дјела.

(3) У случају просторног ограничења, стицалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дјело на одређеној територији, која је ужа од оне на којој ауторско право постоји.

(4) У случају временског ограничења, стицалац права је овлашћен да искоришћава ауторско дјело у одређеном времену, које је краће од трајања ауторског права за то дјело.

[+ Судска пракса](#)

#### **Члан 62.**

(1) Лице које је уступањем стекло имовинско право од аутора или његовог наследника, може то своје право у цјелини пренијети на другог, уз дозволу аутора, односно ауторовог наследника.

(2) Дозвола аутора, односно ауторовог наследника, није потребна у случају преноса предузећа које је носилац имовинског права.

[+ Судска пракса](#)

#### **Члан 63.**

Пренос својине на оригиналном примјерку ауторског дјела не подразумијева стицање ауторских права на дјелу.

[+ Судска пракса](#)

#### **Члан 64.**

(1) Уступање имовинских права за дјело које још није створено дозвољено је под условом да се одреде врста будућег дјела и радње искоришћавања дјела.

(2) Уступање имовинских права за сва будућа дјела једног аутора, као и за још непознате облике искоришћавања дјела је ништаво.

### *6.2.3. Ауторски уговор*

#### **Члан 65.**

(1) Ауторским уговором се ауторска права уступају или у цјелини преносе.

(2) На ауторски уговор примјењују се одредбе закона којима се уређују облигациони односи, ако одредбама овог закона није друкчије одређено.

(3) Ауторски уговори се закључују у писаној форми, ако овим законом није друкчије одређено.

#### **Члан 66.**

(1) У сумњи о садржини и обиму права које се уступа, односно преноси ауторским уговором, сматра се да је уступљено, односно пренесено мање права.

(2) Дозвола за објављивање дјела, за билежење дјела на носач звука или слике и дозвола за емитовање дјела морају бити изричито уговорене, ако одредбама овог закона није друкчије одређено.

(3) Уступање, односно пренос одређеног права на искоришћавање дјела не подразумијева и уступање, односно пренос права на ауторску накнаду у случајевима искоришћавања ауторског дјела по основу законске лиценце.

(4) Уступање, односно пренос одређеног права на искоришћавање дјела подразумијева и давање дозволе за оне измјене на дјелу које су технички неминовне или уобичајене за тај начин искоришћавања дјела.

#### **Члан 67.**

Ауторски уговор садржи: имена уговорних страна, наслов, односно идентификацију ауторског дјела, права која су предмет уступања, односно преноса, висину, начин и рокове плаћања ауторске накнаде, ако је уговорена, као и садржинска, просторна и временска ограничења, ако постоје.

#### **Члан 68.**

(1) Ако се коришћењем ауторског дјела оствари добит која је у очигледној несразмјери са уговореном ауторском накнадом, аутор, односно његов наследник има право да тражи измјену ауторског уговора ради отклањања те несразмјере.

(2) Ако ауторска накнада није уговорена а приход остварен коришћењем ауторског дјела премашује трошкове његовог коришћења у мјери која омогућује плаћање ауторске накнаде, аутор, односно његов наследник, има право да тражи измјену ауторског уговора ради уговарања накнаде.

(3) Право из ст. 1. и 2. овог члана застаријева у року од двије године од дана сазнања за постојање несразмјере, односно за приход остварен коришћењем ауторског дјела, а најдуже у року од шест година од краја године у којој је несразмјера наступила, односно у којој је приход остварен.

(4) Аутор, односно његов насљедник не може се унапријед одрећи свог права из ст. 1. и 2. овог члана.

(5) Ради остваривања права из ст. 1. и 2. овог члана, корисник ауторског дјела је дужан да аутору, односно његовом насљеднику пружи веродостојне податке о економским ефектима коришћења ауторског дјела, у року од мјесец дана од дана упућивања захтјева.

#### **Члан 69.**

(1) Аутор, односно његов насљедник може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право, ако стицалац дозволе, односно права не остварује право које је прибавио, или га остварује у обиму мањем од уговореног, чиме угрожава интересе аутора, односно његовог насљедника.

(2) Аутор, односно његов насљедник не може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако је неостваривање или недовољно остваривање права од стране стицаоца настало због разлога за које је одговоран аутор, односно његов насљедник.

(3) Аутор, односно његов насљедник не може остваривати право из става 1. овог члана прије истека рока од двије године од закључења ауторског уговора, или предаје примјерка дјела стицаоцу права, ако је та предаја усплиједила послје закључења уговора.

(4) Ако се ради о прилогу (чланак, илустрације и слично) који је намијењен за објављивање, односно издавање у новинама или часопису, рок из става 3. износи шест мјесеци.

(5) Аутор, односно његов насљедник дужан је да прије него што ускрати дозволу, односно повуче право, обавијести о томе стицаоца дозволе, односно права и остави му примјерен рок да отпочне са остваривањем права које је прибавио, односно да врши право у обиму који је прибавио.

(6) Аутор, односно његов насљедник не може се унапријед одрећи свог права из става 1. овог члана.

#### **Члан 70.**

(1) Аутор може ускратити дозволу коју је дао, односно повући уступљено имовинско право ако сматра да би искоришћавање његовог дјела могло да нанесе штету његовом стваралачком или личном угледу, и то из разлога који су настали послје закључења ауторског уговора, а за које не одговара стицалац права.

(2) Аутор има обавезу да стицаоцу права накнади насталу стварну штету.

(3) Изјава о ускраћењу дозволе, односно права из става 1. овог члана производи дејство од дана кад аутор положи обезбјеђење за накнаду штете из става 2. овог члана.

(4) Стицалац права дужан је да на захтјев аутора, у року од три мјесеца од пријема изјаве о ускраћењу дозволе, односно права из става 1. овог члана, саопшти аутору износ трошкова које је имао у вези са припремом за искоришћавање ауторског дјела до дана пријема обавјештења о ускраћењу дозволе, односно права. Ако стицалац права не изврши своју обавезу из овог става, изјава о ускраћењу дозволе, односно права, производи дејство истеком рока из овог става.

(5) Аутор се не може унапријед одрећи свог права из става 1. овог члана.

### **6.2.3.1. Издавачки уговор**

#### **Члан 71.**

(1) Издавачким уговором аутор, односно други носилац ауторског права уступа, односно преноси на издавача право на умножавање ауторског дјела штампањем, и на стављање у промет тако умножених примјерака дјела, а издавач се обавезује да дјело умножи и стави примјерке у промет, као и да за то плати накнаду, ако је уговорена, аутору, односно другом носиоцу ауторског права.

(2) Ако ауторско дјело из става 1. овог члана није објављено, ауторским уговором издавачу се даје дозвола за објављивање дјела.

(3) Издавачким уговором аутор, односно други носилац ауторског права може издавачу уступити, односно пренијети право на превођење свог дјела, као и овлашћење на умножавање и стављање у промет преведеног дјела.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 72.**

Издавачки уговор чији је предмет издавања чланака, цртежа и других ауторских прилога у новинама и периодичној штампи не мора бити закључен у писаној форми.

#### **Члан 73.**

(1) Уступање права на основу издавачког уговора је искључиво, ако није друкчије уговорено.

(2) Одредба става 1. овог члана не односи се на издавање чланака, цртежа и других ауторских прилога у новинама и периодичној штампи.

#### **Члан 74.**

(1) Издавачки уговор, поред елемената из члана 71. овог закона, садржи и слjedeће:

1) рок у коме је аутор, односно други носилац ауторског права дужан да издавачу преда уредан рукопис или други оригинални примјерак дјела, како би издавачу омогућио умножавање дјела. Ако није друкчије уговорено, тај рок износи годину дана од дана закључења уговора;

2) рок у коме је издавач дужан да отпочне са пуштањем примјерака дјела у промет. Ако није друкчије уговорено, тај рок износи годину дана од дана пријема уредног рукописа или другог оригиналног примјерка дјела;

3) број издања који је издавач овлашћен да изда. Ако није друкчије уговорено, издавач има право само на једно издање дјела;

4) висину тиража једног издања. Ако висина тиража није уговорена, а из пословних обичаја или других околности очигледно не произилази друкчије, тираж износи 500 примјерака;

5) рок у коме издавач, по исцрпљењу тиража претходног издања, мора отпочети са пуштањем у промет примјерака наредног издања, ако је оно уговорено. Ако није друкчије уговорено, тај рок износи годину дана од дана кад је аутор то захтјевао;

6) изглед и техничку опрему примјерака дјела.

(2) У случају повреде уговорне обавезе из става 1. тач. 1, 2. и 5. овог члана, друга уговорна страна има право на раскид уговора и на накнаду штете због неизвршења уговора.

#### **Члан 75.**

Обавеза је издавача:

1) да се стара о промету примјерака дјела и да о томе повремено обавјештава аутора, односно другог носиоца ауторског права, на његов захтјев;

2) да аутору, односно другом носиоцу ауторског права, на његов захтјев, у одговарајућој фази техничког процеса умножавања дјела омогући коректуру;

3) да приликом припреме сваког наредног издања дјела омогући аутору да унесе одговарајуће измјене, под условом да то не мијења карактер дјела и да, имајући у виду цјелину издавачког уговора, не представља несразмјерно велику обавезу за издавача.

#### **Члан 76.**

Рукопис или други оригинални примјерак ауторског дјела који је предат издавачу не постаје својина издавача, осим чланака, цртежа и других прилога у новинама и периодичној штампи, или ако је уговором друкчије одређено.

#### **Члан 77.**

Ако једини постојећи примјерак ауторског дјела пропадне услед више силе послије његове предаје издавачу ради издавања, аутор, односно други носилац ауторског права има право на правичну накнаду која би му припала да је дјело било објављено.

#### **Члан 78.**

(1) Издавач који је прибавио право да изда дјело у форми књиге, има током периода од три године од дана закључења издавачког уговора прече право прибављања права на умножавање дјела и стављање у промет примјерка тог дјела у форми електронског записа.

(2) Прече право из става 1. овог члана престаје ако издавач, у року од 30 дана од дана учињене понуде, у писаној форми не прихвати понуду аутора, односно другог носиоца ауторског права.

#### **Члан 79.**

Ако издавач намјерава да непродате примјерке дјела прода као стару хартију, дужан је да их претходно понуди аутору, односно његовом насљеднику, ако је доступан да те примјерке откупи, по цијени за стару хартију.

### **6.2.3.2. Уговор о представљању и уговор о извођењу**

#### **Члан 80.**

Уговором о представљању, односно уговором о извођењу, аутор, односно други носилац ауторског права уступа кориснику право на представљање или право на извођење ауторског дјела, а корисник се обавезује да то дјело представи, односно изведе у одређеном року, на начин и под условима који су одређени уговором.

#### **Члан 81.**

Ако аутор, односно други носилац ауторског права не преда кориснику дјело (рукопис, партитуру и слично) у уговореном року или корисник дјело не представи, односно не изведе у уговореном року, аутор, односно други носилац ауторског права или корисник дјела може захтијевати раскид уговора о представљању, односно уговора о извођењу и тражити накнаду штете.

#### **Члан 82.**

Рукопис, партитура или други оригинал дјела које је предмет уговора о представљању, односно уговора о извођењу, остаје својина аутора, ако уговором није друкчије одређено.

#### **Члан 83.**

Корисник је дужан да аутору, односно другом носиоцу ауторског права омогући увид у представљање, односно извођење дјела, као и да му достави програм и да га повремено обавјештава о приходима од представљања, односно извођења дјела.

### **6.2.3.3. Уговор о преради ауторског дјела**

#### **Члан 84.**

Уговором о преради ауторског дјела аутор, односно његов насљедник даје другом лицу дозволу за прераду дјела ради сценског приказивања, односно извођења, ради снимања филмског дјела или за друге потребе.

#### **Члан 85.**



(1) Ако уговором о преради ауторског дјела ради снимања филмског дјела није друкчије одређено, аутор, односно његов наследник њиме уступа сљедећа искључива права:

- 1) на прераду дјела за стварање филмског дјела;
- 2) на умножавање примјерака тако створеног филмског дјела и њихово стављање у промет;
- 3) на приказивање филмског дјела;
- 4) на емитовање филмског дјела;
- 5) на титловање и синхронизацију филмског дјела на другим језицима.

(2) Уговор из става 1. овог члана овлашћује стицаоца права на само једну прераду и једно снимање, ако није друкчије уговорено.

(3) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана сходно се примјењују и на уговор о преради ауторског дјела ради снимања телевизијског дјела.

#### 6.2.3.4. Уговор о филмском дјелу

##### **Члан 86.**

Уговором о филмском дјелу се једно или више лица обавезују произвођачу филмског дјела да стваралачки сарађују на изради филмског дјела и уступају му своја имовинска права на то дјело.

##### **Члан 87.**

Писац сценарија и композитор филмске музике, као коаутори филмског дјела у смислу члана 11. овог закона, задржавају право да своје дјело самостално искоришћавају, одвојено од филмског дјела, осим ако је у уговору о филмском дјелу предвиђено другачије.

##### **Члан 88.**

Филмско дјело се сматра завршеним када је постигнут договор о коначној верзији између коаутора и произвођача филмског дјела.

##### **Члан 89.**

Ако произвођач филмског дјела намјерава да филмско дјело искоришћава у верзији која се разликује од оне из члана 88. овог закона, мора прибавити сагласност већине коаутора филмског дјела, међу којима је главни режисер.

##### **Члан 90.**

(1) У уговору о филмском дјелу, одредбама о ауторској накнади, ако је уговорена, одређује се који износ ауторске накнаде одговара ком облику и обиму искоришћавања филмског дјела.

(2) Уговорена накнада за снимање филмског дјела не обухвата накнаду за друге облике искоришћавања филмског дјела.

(3) Произвођач филмског дјела је дужан да завршено филмско дјело користи.

(4) Произвођач филмског дјела је обавезан да коауторе филмског дјела, као и ауторе појединих доприноса филмском дјелу, обавјештава о оствареним приходима, као и да им омогући увид у пословне књиге.

##### **Члан 91.**

(1) Коаутори филмског дјела имају право на раскид уговора, као и право да задрже уговорену накнаду, ако произвођач филмског дјела не заврши филмско дјело у року од три године од дана закључења уговора о филмском дјелу, ако није другачије уговорено.

(2) Осим права из става 1. овог члана, коаутори филмског дјела имају право на накнаду штете ако произвођач филмског дјела не отпочне са искоришћавањем филмског дјела у року од једне године од дана завршетка филмског дјела, ако уговором није предвиђен други рок.

##### **Члан 92.**

(1) Ако коаутор филмског дјела или аутор појединих доприноса филмском дјелу одбије да сарађује на изради филмског дјела или ако услед више силе није у могућности да настави сарадњу, не може се противити да се резултат његовог стваралачког рада употреби за довршење филмског дјела.

(2) Коаутор филмског дјела, односно аутор појединих доприноса филмском дјелу из става 1. овог члана, има одговарајућа ауторска права на дати допринос филмском дјелу.

### 6.2.3.5. Уговор о наруџбини ауторског дјела

#### Члан 93.

(1) Уговором о наруџбини ауторског дјела аутор се обавезује да за наручиоца изради ауторско дјело и преда му примјерак истог.

(2) Наручилац има право да објави дјело и да стави у промет примјерак дјела који му је аутор предао, а аутор задржава остала ауторска права, ако уговором о наруџбини није друкчије одређено.

(3) Ако је на основу уговора о наруџбини ауторског дјела израђен рачунарски програм, наручилац стиче сва права искоришћавања рачунарског програма, ако уговором није друкчије одређено.

#### Члан 94.

Наручилац ауторског дјела има право да усмјерава и контролише поступак стварања дјела, али не и да тиме суштински ограничава слободу умјетничког, стручног или научног изражавања аутора.

#### Члан 95.

(1) Ауторско дјело настало спајањем прилога већег броја аутора у једну цјелину (енциклопедија, антологија, рачунарски програм, база података и слично), сматра се колективним ауторским дјелом.

(2) Аутори прилога у колективном ауторском дјелу на искључив начин уступају сва своја имовинска права лицу које је организатор израде колективног дјела, ако уговором није друкчије одређено.

(3) Лице које је организатор израде колективног ауторског дјела има право да објави и да искоришћава дјело под својим именом, с тим да на сваком примјерку дјела мора бити наведена листа аутора чије ауторске прилоге колективно дјело садржи.

## 7. АУТОРСКО ДЈЕЛО СТВОРЕНО У РАДНОМ ОДНОСУ

#### Члан 96.

(1) Ако је аутор створио дјело током трајања радног односа, извршавајући своје радне обавезе, послодавац је овлашћен да то дјело објави и носилац је искључивих имовинских права на његово искоришћавање, у оквиру своје регистроване дјелатности, у року од пет година од завршетка дјела, ако општим актом или уговором о раду није друкчије одређено. Аутор има право на посебну накнаду, зависно од ефеката искоришћавања дјела.

(2) Аутор дјела створеног у радном односу задржава на том дјелу сва ауторска права осим права из става 1. овог члана.

(3) Послије истека рока из става 1. овог члана, искључива имовинска права на дјелу стиче аутор.

(4) Ако је ауторско дјело рачунарски програм, трајни носилац свих искључивих имовинских права на дјелу је послодавац, ако уговором није друкчије одређено.

[+ Судска пракса](#)

#### Члан 97.

Критеријуми за утврђивање висине и начин плаћања накнаде из члана 96. став 1. овог закона одређују се општим актом или уговором о раду.

#### Члан 98.

(1) Приликом издавања сабраних дјела, аутор има право да и прије истека рока из члана 96. став 1. овог закона објави своје дјело створено у радном односу.

(2) За објављивање дјела из става 1. овог члана није потребна дозвола послодавца.

#### **Члан 99.**

Приликом коришћења дјела створеног у радном односу, послодавац је дужан да наведе име, псеудоним или знак аутора.

### **8. ТРАЈАЊЕ АУТОРСКОГ ПРАВА**

#### **Члан 100.**

(1) Имовинска права аутора трају за живота аутора и 70 година после његове смрти.

(2) Морална права аутора трају и по престанку трајања имовинских права аутора.

#### **Члан 101.**

(1) Имовинска права коаутора престају по истеку 70 година од смрти коаутора који је посљедњи умро.

(2) Имовинска права на дјелу чији се аутор не зна (анонимно дјело или дјело под псеудонимом) престају по истеку 70 година од дана објављивања дјела. Ако аутор открије свој идентитет прије наведеног рока, имовинско право траје као да је идентитет аутора познат од дана објављивања дјела.

#### **Члан 102.**

(1) Ако се почетак рока трајања ауторског права рачуна од објављивања дјела, а дјело је објављивано у наставцима, за сваки наставак тече засебан рок заштите.

(2) За филмско дјело рок трајања ауторског права истиче 70 година од смрти режисера, сценаристе, аутора дијалога или композитора музике посебно компоноване за филм, зависно од тога ко од њих посљедњи умре.

#### **Члан 103.**

За дјела за која се рок заштите не рачуна од смрти аутора или коаутора, а која нису законито објављена током 70 година од њиховог настанка, заштита престаје истеком тог рока.

#### **Члан 104.**

Рокови за потребе утврђивања датума престанка имовинских права аутора рачунају се од 1. јануара године која непосредно слиједи за годином у којој се десио догађај који је релевантан за почетак рока.

#### **Члан 105.**

(1) По истеку рока трајања имовинских права аутора, о заштити моралних права аутора старају се удружења аутора и институције из области науке и умјетности.

(2) Поред субјеката из става 1. овог члана, свако лице има право да штити патернитет и интегритет дјела, као и да се супротстави сваком облику недостојног искоришћавања ауторског дјела.

### **9. ЛИЦА НА КОЈА СЕ ЗАКОН ПРИМЈЕЊУЈЕ**

#### **Члан 106.**

(1) Ауторско дјело страног аутора заштићено је у Србији и Црној Гори под условом:

1) да је аутор лице које има ауторска права на основу међународног уговора који је ратификовала Србија и Црна Гора, или

2) да постоји узајамност између Србије и Црне Горе и земље којој аутор припада.

3) Постојање узајамности из става 1. тачка 2. овог члана доказује лице које се на узајамност позива.

#### **Члан 107.**

Право слеђења из члана 34. овог закона признаје се страном држављанину искључиво на основу узајамности.

**Члан 108.**

Морална права аутора признају се страном држављанину без обзира на то да ли су испуњени услови из члана 106. став 1. овог закона.

### **III. СРОДНА ПРАВА**

#### **1. ПРАВО ИНТЕРПРЕТАТОРА**

##### **1.1. Установљење права**

**Члан 109.**

За своју интерпретацију ауторског дјела, интерпретатор има морална права и имовинска права у складу са овим законом.

##### **1.2. Интерпретација**

**Члан 110.**

(1) Интерпретација, у смислу овог закона, јесте духовно добро које настаје личним ангажовањем интерпретатора приликом звучног, односно визуелног или звучно-визуелног саопштавања ауторског дјела.

(2) Дјело које је предмет интерпретације не мора бити заштићено ауторско дјело.

##### **1.3. Интерпретатор**

**Члан 111.**

(1) Интерпретатор, у смислу овог закона, јесте физичко лице које се лично ангажује на интерпретацији дјела (музичар, глумац, играч, пантомимичар, пјевач, диригент).

(2) Лица која пружају само технички допринос интерпретацији дјела нису интерпретатори.

(3) Односи између два или више интерпретатора који учествују у интерпретацији једног дјела уређују се сходном примјеном одредаба овог закона које се односе на коауторе.

##### **1.4. Садржана права**

###### *1.4.1. Морална права интерпретатора*

**Члан 112.**

(1) Интерпретатор има искључиво право:

1) да буде признат као такав;

2) да његово име буде назначено на сваком примјерку снимка, на програму или на други прикладан начин приликом сваког искоришћавања његове интерпретације, изузев ако је то, с обзиром на конкретни облик искоришћавања, технички немогуће или нецелисходно;

3) да се супротстави измјени своје интерпретације, односно сваком искоришћавању своје интерпретације у измијењеној форми, ако се тиме угрожава његов стваралачки или стручни реноме;

4) да се супротстави стављању у промет снимка своје интерпретације, ако снимак садржи техничке недостатке који угрожавају интегритет интерпретације, а тиме и реноме интерпретатора;

5) да се супротставља искоришћавању своје интерпретације на начин који угрожава или може угрозити његову част или углед.

(2) Ако интерпретацију врши ансамбл интерпретатора, право из става 1. тачка 2. овог члана имају ансамбл као цјелина и солисти.

**Члан 113.**

Ако више интерпретатора учествује у интерпретацији једног дјела, остваривање моралних права не може бити на штету интереса других.

### *1.4.2. Имовинска права интерпретатора*

#### **Члан 114.**

(1) Интерпретатор има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

1) билежење (снимање) своје интерпретације и умножавање снимака интерпретације, у било ком облику и на било који начин;

2) стављање у промет снимака своје интерпретације;

3) давање у закуп снимака своје интерпретације;

4) истовремено преношење интерпретације, путем техничких уређаја као што су звучник и екран, публици која се налази изван простора у коме се врши интерпретирање;

5) емитовање уживо своје интерпретације;

6) интерактивно чињење доступним интерпретације јавности, жичним или бежичним путем, у смислу члана 29. овог закона.

(2) Интерпретатор нема искључиво право на емитовање своје интерпретације која је снимљена и издата на носачу звука, као ни интерпретације која је са дозволом интерпретатора снимљена на носачу звука и слике.

(3) Ако интерпретатор уступи произвођачу фонограма, односно видеограма своје право из става 1. тачка 3. овог члана, он задржава право на правичну накнаду од давања у закуп примјерака снимка интерпретације. Интерпретатор се не може одрећи тог права.

(4) Ако уговором између интерпретатора и произвођача филмског дјела није предвиђено друкчије, сматра се да је интерпретатор таквим уговором уступио произвођачу своје право на давање у закуп снимака своје интерпретације.

#### **Члан 115.**

(1) Интерпретатор има право на накнаду за:

1) емитовање његове интерпретације са издатог снимка на носачу звука;

2) јавно саопштавање његове интерпретације која се емитује са издатог снимка на носачу звука;

3) јавно саопштавање његове интерпретације са издатог снимка на носачу звука.

(2) Накнада из става 1. овог члана наплаћује се на начин одређен у члану 125. став 2. овог закона.

## **1.5. Пренос права**

#### **Члан 116.**

(1) Интерпретатор може своја имовинска права из члана 114. овог закона уступити, односно пренијети на друго лице, интерпретаторским уговором.

(2) Лице коме је уступљено право из става 1. овог члана не може то право уступати трећем лицу без сагласности интерпретатора, ако интерпретаторским уговором није другачије одређено.

#### **Члан 117.**

(1) Ако у интерпретацији једног дјела, поред диригента и солиста, учествује више од пет интерпретатора, сматра се да интерпретацију врши ансамбл (хор, оркестар, драмски ансамбл, балетски ансамбл, оперски ансамбл).

(2) У остваривању права из овог закона ансамбл заступа лице које овласти већина чланова ансамбла.

(3) Ако у интерпретацији једног дјела, поред ансамбла, учествују диригент, солисти и носиоци главних улога који нису чланови ансамбла, у остваривању права из овог закона потребна је сагласност и ових лица, ако између њих и ансамбла није друкчије уговорено.

#### **Члан 118.**

(1) Интерпретаторски уговор садржи: имена уговорних страна, врсту и начин коришћења интерпретације, име аутора и назив ауторског дјела које се интерпретира и висину, начин и рокове плаћања накнаде, ако је уговорена.

(2) Интерпретаторски уговор који се односи на емитовање интерпретације, осим елемената из става 1. овог члана, садржи и број емитовања и период у коме се може извршити емитовање, а интерпретаторски уговор који се односи на снимање и умножавање примјерака снимка интерпретације садржи и број примјерака који се могу умножити.

(3) Интерпретаторски уговор се закључује у писаној форми.

#### Члан 119.

Лице коме је уступљено одређено право из члана 114. овог закона дужно је да интерпретатору доставља потпуне податке о коришћењу интерпретације.

### 1.6. Права интерпретатора из радног односа

#### Члан 120.

Права интерпретатора који су своју интерпретацију створили на основу уговора о раду, уређују се сходном примјеном одредаба овог закона о односу аутора и послодавца.

## 2. ПРАВО ПРОИЗВОЂАЧА ФОНОГРАМА

### 2.1. Установљење права

#### Члан 121.

За свој фонограм, произвођач фонограма има имовинска права у складу са овим законом.

[+](#) Судска пракса

[+ Правна мишљења](#)

### 2.2. Фонограм

#### Члан 122.

(1) Фонограм је запис звука, односно одређеног низа звукова на носачу звука.

(2) Произвођач фонограма има право предвиђено овим законом за први снимак.

(3) Право на постојећем фонограму није ни на који начин ограничено уграђивањем тог фонограма у видеограм.

[+ Правна мишљења](#)

### 2.3. Произвођач фонограма

#### Члан 123.

Произвођач фонограма је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима фонограм начињен.

### 2.4. Садржина права

#### Члан 124.

Произвођач фонограма има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

1) умножавање свог фонограма у било ком облику и на било који начин и стављање у промет тако умножених примјерака фонограма;

2) давање у закуп примјерака фонограма;

3) интерактивно чињење доступним јавности, жичним или бежичним путем, свог фонограма, у смислу члана 29. овог закона.

[+ Судска пракса](#)

#### Члан 125.

(1) Произвођач издатог фонограма има право на накнаду за:

1) емитовање фонограма;

2) јавно саопштавање фонограма;

3) јавно саопштавање фонограма који се емитује.

(2) Накнада из става 1. овог члана и интерпретаторска накнада из члана 115. овог закона наплаћују се од корисника у виду јединствене накнаде коју убира произвођач издатог фонограма. Ако уговором између произвођача издатог фонограма и интерпретатора није друкчије одређено, произвођач фонограма обавезан је да без одлагања преда половину убрране накнаде интерпретатору чија се интерпретација налази на његовом фонограму.

[+ Судска пракса](#)

## **3. ПРАВО ПРОИЗВОЂАЧА ВИДЕОГРАМА**

### **3.1. Установљење права**

**Члан 126.**

За свој видеограм, произвођач видеограма има имовинска права у складу са овим законом.

### **3.2. Видеограм**

**Члан 127.**

(1) Видеограм је запис одређеног низа слика са или без пратећег звука на носачу слике, односно носачу слике и звука.

(2) Произвођач видеограма има права предвиђена овим законом само за први снимак.

### **3.3. Произвођач видеограма**

**Члан 128.**

Произвођач видеограма је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима видеограм начињен.

### **3.4. Садржина права**

**Члан 129.**

Произвођач видеограма има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

1) умножавање свог видеограма или стављање у промет тако умножених примјерака;

2) јавно саопштавање свог видеограма са носача слике, односно са носача слике и звука (приказивање);

3) давање примјерака свог видеограма у закуп;

4) интерактивно чињење доступним јавности свог видеограма, жичним или бежичним путем, у смислу члана 29. овог закона.

**Члан 130.**

Произвођач видеограма има право да се супротстави искоришћавању свог видеограма у измијењеној форми, ако се таквим искоришћавањем могу угрозити његови оправдани имовински интереси.

## **4. ПРАВО ПРОИЗВОЂАЧА ЕМИСИЈЕ**

### **4.1. Установљење права**

**Члан 131.**

Произвођач емисије има имовинска права у складу са овим законом.

### **4.2. Емисија**

**Члан 132.**

Емисија је у електрични, електромагнетни или други сигнал претворен звучни, визуелни, односно звучно-визуелни садржај који се емитује ради саопштавања јавности.

### **4.3. Произвођач емисије**

**Члан 133.**

Произвођач емисије је физичко или правно лице у чијој је организацији и чијим је средствима емисија произведена.

#### **4.4. Садржина права**

##### **Члан 134.**

Произвођач емисије има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

- 1) реемитовање своје емисије;
- 2) снимање своје емисије на носач звука или слике, односно звука и слике;
- 3) умножавање тог снимка и стављање у промет тако умножених примјерака снимка;
- 4) давање примјерака снимка емисије у закуп;
- 5) јавно саопштавање својих емисија на мјестима која су публици доступна уз плаћање улазнице;
- 6) интерактивно чињење доступним јавности своје емисије жичним или бежичним путем, у смислу члана 29. овог закона.

### **5. ПРАВО ПРОИЗВОЂАЧА БАЗЕ ПОДАТАКА**

#### **5.1. Установљење права**

##### **Члан 135.**

Произвођач базе података има имовинска права у складу са овим законом.

#### **5.2. База података**

##### **Члан 136.**

(1) База података, у смислу овог закона, је збирка засебних података, ауторских дјела или других материјала уређених на систематичан или методичан начин, који су појединачно доступни електронским или другим путем.

(2) Базом података не сматра се рачунарски програм који се користи за њено стварање или рад.

#### **5.3. Произвођач базе података**

##### **Члан 137.**

Произвођач базе података је физичко или правно лице које је сачинило базу података, тако што је у квалитативном, односно квантитативном смислу учинило значајно улагање у прибављање, провјеру или презентацију њеног садржаја.

#### **5.4. Садржина права**

##### **Члан 138.**

(1) Произвођач базе података има искључиво право да другоме забрани или дозволи:

- 1) повремено или стално умножавање, било којим средствима, базе података у цјелини или њених битних дијелова, за било коју намјену и у било којој форми;
- 2) стављање у промет и давање у закуп примјерака цијеле базе података или њених битних дијелова;
- 3) повезивање на рачунарску мрежу и сваки други облик јавног саопштавања базе података у цјелини или њених битних дијелова.

(2) Право из става 1. тачке 1. овог члана односи се и на небитне дијелове базе података уколико су они предмет поновљеног или систематског коришћења које је у супротности са нормалним коришћењем те базе или неразумно оштећује легитимне интересе њеног произвођача.

(3) Право из става 1. овог члана постоји независно од подобности конкретне базе података или њеног садржаја за ауторскоправну или другу заштиту.

**+ Судска пракса**

### **6. ПРАВО ПРВОГ ИЗДАВАЧА СЛОБОДНОГ ДЈЕЛА**

##### **Члан 139.**



Лице које, по истеку имовинских права аутора, први пут законито изда или на други начин саопшти јавности дјело које прије тога није било издато, има имовинска права која одговарају имовинским правима аутора.

## **7. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ О СРОДНИМ ПРАВИМА**

### **7.1. Однос између ауторског и сродних права**

#### **Члан 140.**

Сродна права ни на који начин не утичу на заштиту права аутора у погледу њихових дјела.

### **7.2. Ограничења сродних права, исцрпљење права и емитовање**

#### **Члан 141.**

На сродна права сходно се примјењују одредбе овог закона о ограничењима и исцрпљењу ауторског права, као и одредбе о праву емитовања из члана 28. овог закона.

### **7.3. Пренос сродних права**

#### **Члан 142.**

Сродна права су преносива, осим личних права интерпретатора.

### **7.4. Право на посебну накнаду**

#### **Члан 143.**

Носиоци сродних права, осим произвођача базе података, имају право на посебну накнаду, која је прописана у члану 38. овог закона, и то под истим условима који важе за ауторе.

### **7.5. Трајање права**

#### **Члан 144.**

(1) Имовинска права интерпретатора трају 50 година од дана настанка интерпретације. Ако је интерпретација снимљена и законито издата или објављена током тог рока, право траје 50 година од дана првог издавања или објављивања, зависно од тога који је датум ранији. Морална права интерпретатора трају и по престанку трајања његових имовинских права.

(2) Право произвођача фонограма, односно произвођача видеограма траје 50 година од дана настанка фонограма, односно видеограма. Ако је фонограм, односно видеограм законито издат или објављен током тог рока, право престаје 50 година од дана тог издавања или објављивања, зависно од тога који датум је ранији.

(3) Право произвођача емисије траје 50 година од дана првог емитовања заштићене емисије.

(4) Право произвођача базе података траје 15 година од дана настанка базе података. Ако је база података учињена доступном јавности на било који начин током тог рока, право траје 15 година од тог дана.

(5) Ако настану битне промјене у селекцији или уређењу садржаја базе података, рок из става 4. овог члана продужава се за још 15 година. Битним промјенама у селекцији или уређењу садржаја базе података сматрају се додавање, брисање или поправљање цијеле или дијела садржаја базе података који за резултат имају нову верзију базе података.

(6) Право првог издавача слободног дјела траје 25 година од дана првог издавања или првог саопштавања јавности на други начин.

(7) Појам објављивања и издавања из ст. 1. и 2. овог члана одређен је сходном примјеном члана 7. ст. 1. и 2. овог закона.

(8) У погледу начина рачунања рокова из овог члана примјењује се одредба члана

104.

овог

закона.

**+ Судска пракса**

## **7.6. Лица на која се закон односи**

### **Члан 145.**

(1) Интерпретатору, произвођачу фонограма, произвођачу видеограма, произвођачу емисије, произвођачу базе података и издавачу слободног дјела, који је страном лице, признају се права предвиђена овим законом на основу међународног уговора који је ратификовала Србија и Црна Гора, или на основу узајамности између Србије и Црне Горе и земље којој он припада.

(2) Изузетно од одредбе става 1. овог члана, произвођачу базе података који је правно лице које нема сједиште у Србији и Црној Гори, признају се права предвиђена овим законом само ако је пословање тог лица трајно и непосредно повезано са привредом Србије и Црне Горе.

(3) У случају сумње у постојање узајамности, објашњење даје орган управе Савјета министара надлежан за иностране послове.

**+ Судска пракса**

### **Члан 146.**

Интерпретатору који је страни држављанин признају се морална права без обзира на то да ли су испуњени услови из члана 145. овог закона.

## **IV. ОСТВАРИВАЊЕ АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА**

### **Члан 147.**

Носилац ауторског или сродног права може своје право остваривати индивидуално или колективно.

### **1. ИНДИВИДУАЛНО ОСТВАРИВАЊЕ**

#### **Члан 148.**

(1) Индивидуално остваривање ауторског и сродних права може се вршити непосредно или преко заступника, на основу одговарајућег пуномоћја.

(2) Заступници у индивидуалном остваривању ауторског и сродних права могу бити физичка или правна лица.

### **2. КОЛЕКТИВНО ОСТВАРИВАЊЕ**

#### **2.1. Организација за колективно остваривање ауторског и сродних права**

##### **Члан 149.**

(1) Ауторско и сродна права колективно се остварују преко организације за колективно остваривање тих права (у даљем тексту: организација).

(2) Организација се не оснива ради стицања добити.

(3) Организација је специјализована за остваривање одређених врста права поводом одређених предмета заштите, у складу са статутом.

**+ Судска пракса**

##### **Члан 150.**

(1) Носиоци ауторског, односно сродних права, преко организације колективно остварују искључива имовинска ауторска, односно сродна права, као и право на потраживање накнаде за сва своја дјела, односно предмете сродноправне заштите.

(2) У случају остваривања искључивих имовинских права, носиоци ауторског, односно сродних права уговором, на искључив начин, уступају своја права организацији, са налогом да она у своје име а за њихов рачун закључује уговоре са корисницима ауторских дјела и предмета сродних права (у даљем тексту: корисници) о неискључивом уступању тих права.

(3) У случају остваривања права на накнаду, носиоци ауторског, односно сродних права дају налог организацији да у своје име а за њихов рачун наплати накнаду од корисника.

(4) Организација има право да пред судом и другим органима штити права која су јој носиоци ауторског, односно сродних права повјерили на колективно остваривање.

(5) На захтјев организације, надлежни органи који воде евиденцију о подацима који су од значаја за утврђивање износа накнада, дужни су да те податке дају на увид организацији.

+ **Судска пракса**

### + Правна мишљења

## **2.2. Оснивање организације**

### **Члан 151.**

Организацију оснивају аутори, односно носиоци ауторског или сродних права, односно њихова удружења (у даљем тексту: оснивачи).

### **Члан 152.**

(1) Оснивачки акт организације је уговор о оснивању.

(2) Оснивачки акт организације коју оснива једно удружење је одлука о оснивању.

+ **Судска пракса**

### **Члан 153.**

Организација не може да обавља ниједну другу дјелатност осим дјелатности из члана 150. овог закона.

+ **Судска пракса**

### **Члан 154.**

(1) Оснивачи организације су дужни да од органа управе Савјета министара надлежног за послове интелектуалне својине (у даљем тексту: надлежни орган) прибаве дозволу за обављање дјелатности организације.

(2) Уз захтјев за издавање дозволе за обављање дјелатности, оснивачи подносе оснивачки акт организације, предлог статута и доказ о уплати прописане административне таксе.

+ **Судска пракса**

### **Члан 155.**

Дозвола за обављање дјелатности се издаје организацији која испуњава слjedeће услове:

1) има сједиште у држави Србији, односно држави Црној Гори;

2) њени оснивачи представљају већину носилаца ауторског, односно сродних права из области на коју се односи дјелатност организације, а који имају пребивалиште у држави Србији, односно држави Црној Гори или су њихови држављани;

3) има кадровске, финансијске, техничке и организационе претпоставке да може ефикасно да остварује права домаћих и страних носилаца ауторског, односно сродних права у држави Србији, односно држави Црној Гори, односно домаћих носилаца ауторског, односно сродних права у иностранству из области на коју се односи њена дјелатност.

### **Члан 156.**

(1) Надлежни орган дужан је да донесе рјешење о издавању дозволе за обављање дјелатности, односно рјешење о одбијању захтјева, у року од 30 дана од дана подношења захтјева за издавање дозволе за обављање дјелатности.

(2) Рјешењем о издавању дозволе за обављање дјелатности организација стиче право да у трајању од пет година од дана издавања рјешења обавља послове колективног остваривања ауторског, односно сродних права.

(3) Организација има право да неограничени број пута захтјева обнову дозволе за обављање дјелатности.

### **Члан 157.**

(1) Организација стиче својство правног лица уписом у регистар у који се уписују привредна друштва, односно други облици организовања, у складу са одредбама закона који уређује обављање дјелатности.

(2) Уз пријаву за упис у регистар из става 1. овог члана, оснивачи организације су дужни да поднесу рјешење надлежног органа о издавању дозволе за обављање дјелатности.

(3) Брисаће се из регистра из става 1. овог члана организација која прије истека периода из члана 156. став 2. овог закона не обнови дозволу за обављање дјелатности или којој дозвола за обављање дјелатности буде одузета на основу члана 158. овог закона.

#### **Члан 158.**

(1) Надлежни орган одузеће организацији дозволу за обављање дјелатности кад утврди:

1) да је дозвола за обављање дјелатности издата на основу неистинитих података;

2) да организација није у року који је одредио надлежни орган спровела наложене мјере за отклањање неправилности у свом раду;

3) да организација није испунила своју обавезу из члана 171. овог закона.

(2) Рјешење о одузимању дозволе из става 1. овог члана је коначно.

(3) О издавању рјешења из става 1. овог члана надлежни орган обавијестиће надлежни орган који води регистар у који је организација уписана.

(4) Рјешење о издавању, обнови и одузимању дозволе за обављање дјелатности објављује се у "Службеном листу Србије и Црне Горе".

[\*\*+ Судска пракса\*\*](#)

#### **Члан 159.**

(1) Организација се уписује у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права коју води надлежни орган.

(2) У евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права из става 1. овог члана уписује се: назив и сједиште организације, дјелатност организације, датум уписа, обнове уписа и брисања организације из евиденције, уговори о сарадњи са иностраним организацијама и подаци о чланству у међународним организацијама.

(3) О промјенама чињеница које се уписују у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права, организација је дужна да обавијести надлежни орган у року од петнаест дана од дана настанка промјене.

(4) Промјене из става 3. овог члана уписују се у евиденцију организација за колективно остваривање ауторског и сродних права.

### **2.3. Органи организације**

#### **Члан 160.**

(1) Организацијом управљају њени оснивачи, у складу са статутом организације.

2) Органи организације су: скупштина, управни одбор, директор и надзорни одбор.

### **2.4. Општи акти организације**

#### **Члан 161.**

(1) Општи акти организације су: статут, тарифа, план расподјеле и други општи акти којима се уређују одређена питања из дјелатности организације.

(2) Статут је основни акт организације и други општи акти морају бити у сагласности са њим.

(3) Појединачни акти које доносе органи и овлашћени појединци у организацији морају бити у складу са општим актом организације.

#### **Члан 162.**

(1) Статут организације садржи одредбе о врсти и предмету права која се на колективан начин остварују преко организације.

(2) Статут организације доноси скупштина организације.

#### **Члан 163.**

(1) Тарифа садржи износе накнаде коју организација наплаћује корисницима за поједине облике искоришћавања појединих предмета заштите.

(2) Тарифа се одређује у процентуалном износу од прихода који корисник остварује искоришћавањем предмета заштите. Тај износ мора бити у сразмјери са значајем који за приходе корисника има искоришћавање предмета заштите са репертоара организације.

(3) Ако корисник не остварује приход, или ако искоришћавање предмета заштите није у непосредној вези са приходом који корисник остварује, тарифа се одређује у процентуалном износу од трошкова за искоришћавање предмета заштите.

(4) Ако се приходи, односно трошкови корисника не могу поуздано утврдити или је утврђивање прихода, односно трошкова или сразмјерности тарифног износа приходима неразумно тешко, тарифа се може одредити у паушалном износу. Паушални износ се одређује водећи рачуна о износу накнаде који је на основу ст. 2. и 3. овог члана утврђен другом кориснику који је, према предмету коришћења, економској снази и другим релевантним критеријумима, упоредив са корисником чија се накнада утврђује.

(5) Ако се искоришћавање једног предмета заштите врши заједно са другим предметом заштите, односно ако за једно искоришћавање има више носилаца права, тарифа се одређује сразмјерно.

(6) Тарифу доноси управни одбор организације.

(7) Тарифа се објављује у "Службеном листу Србије и Црне Горе".

#### **Члан 164.**

(1) План расподјеле садржи критеријуме на основу којих организација расподјељује носиоцима ауторског, односно сродних права приход који је у виду накнаде за искоришћавање предмета заштите прикупила од корисника.

(2) Начела плана расподјеле су: сразмјерност, примјереност и правичност, зависно од: врсте предмета заштите, начина искоришћавања предмета заштите, обима искоришћавања предмета заштите и других циљева утврђених актима организације.

(3) План расподјеле утврђује скупштина организације.

#### **Члан 165.**

У складу са статутом и одлукама својих органа, организација издваја дио прихода прикупљеног од корисника за покриће трошкова свог рада.

## **2.5. Сходна примјена других закона**

#### **Члан 166.**

На организацију се сходно примјењују одредбе закона којим се уређује правни положај предузећа, ако овим законом није друкчије одређено.

## **2.6. Обавезе организације**

#### **Члан 167.**

(1) У пословању организације са корисницима постоји претпоставка да организација има овлашћење да дјелује за рачун свих носилаца ауторског, односно сродних права у погледу оних права и оних врста предмета заштите који су обухваћени њеном дјелатношћу.

(2) Носилац ауторског, односно сродног права који није са организацијом закључио уговор из члана 150. овог закона, може да обавијести организацију да ће своја права остваривати индивидуално.

(3) Организација је дужна да кориснике извјести о именима носилаца ауторског, односно сродних права из става 2. овог члана.

(4) Носиоце ауторског, односно сродних права, који нису обавестили организацију да своја права желе да остварују индивидуално, организација је дужна да приликом расподјеле накнаде третира равноправно са носиоцима

ауторског, односно сродних права који имају са организацијом уговор из члана 150. овог закона.

**+ Судска пракса**

**Члан 168.**

(1) Организација је дужна да са сваким заинтересованим корисником, односно удружењем корисника, под равноправним и примјереним условима, закључи уговор о неискључивом уступању права искоришћавања предмета заштите са њеног репертоара.

(2) Уговор из става 1. овог члана садржи нарочито: врсту предмета заштите, начин искоришћавања предмета заштите, висину и начин плаћања накнаде организацији, вријеме трајања уговора.

**Члан 169.**

Организација је дужна да носиоцима ауторског, односно сродних права који су са њом закључили уговор из члана 150. овог закона и носиоцима ауторског и сродних права из члана 167. став 4. овог закона расподијели сав приход остварен од накнаде прикупљене од корисника, изузев средстава одређених за намјену предвиђену у члану 165. овог закона, а у складу са планом расподјеле.

**Члан 170.**

(1) Расподјела из члана 169. овог закона мора бити заснована на прецизним подацима.

(2) Уколико прецизних података нема, односно уколико би прикупљање прецизних података представљало за организацију неприхватљив организациони и финансијски терет, дозвољено је да се план расподјеле заснује на процјенама које произилазе из релевантних и провјерљивих чињеница.

**+ Судска пракса**

**Члан 171.**

(1) Организација, на основу уговора са одговарајућим иностраним организацијама, обезбјеђује колективно остваривање ауторског и сродних права домаћих носилаца у иностранству, као и страних носилаца у држави Србији, односно држави Црној Гори.

(2) Став 1. овог члана не примјењује се на организације које колективно остварују права за која у међународној пракси није уобичајена реципрочна сарадња са иностраним организацијама.

(3) Обавезу из става 1. овог члана организација је дужна да испуни у року од пет година од дана стицања прве дозволе за обављање дјелатности.

**+ Судска пракса**

## **2.7. Обавезе корисника**

**Члан 172.**

(1) Корисници су дужни да прибаве дозволу за коришћење предмета заштите.

(2) Корисници су дужни да обавјештавају организацију о називу предмета заштите, учесталости и обиму искоришћавања, као и о другим околностима које су релевантне за обрачун накнаде која се према тарифи плаћа.

(3) Подаци из става 1. овог члана достављају се организацији у року од 15 дана од дана почетка коришћења предмета заштите.

(4) Корисници који су на основу овог закона овлашћени да искоришћавају предмете заштите без дозволе носиоца права, а уз обавезу плаћања накнаде, достављају податке из става 1. овог члана једанпут мјесечно.

(5) За обавезе корисника солидарно одговарају: лице које користи предмет заштите, власник, држалац и купац простора у којем је предмет заштите коришћен, као и организатор активности у којој је дошло до коришћења предмета заштите.

(6) У случају спора између организације и корисника око висине накнаде, корисник је дужан да плаћа организацији тарифом предвиђени износ у посебан

фонд, који се не расподјељује носиоцима права до правноснажног окончања спора.  
[+ Судска пракса](#)

## **2.8. Надзор над радом организације**

### **Члан 173.**

- (1) Надзор над радом организације врши надлежни орган.
- (2) Ради остваривања надзора, организација је дужна да доставља надлежном органу:
  - 1) годишњи извјештај о пословању и годишњи обрачун;
  - 2) измјене статута, тарифе и њихове измјене, план расподјеле накнаде и његове измјене, уговоре са одговарајућим иностраним организацијама, судске и управне одлуке у којима је организација једна од страна.
  - (3) Организација доставља документа и податке из става 1. овог члана у року од 15 дана од дана њиховог усвајања, односно од дана настанка промјене.

### **Члан 174.**

- (1) Надлежни орган има право да његови представници присуствују сједницама органа организације, као и право увида у пословне књиге.
- (2) Надлежни орган указаће на неправилности у раду организације, наложиће спровођење мјера за отклањање неправилности и одредиће рок за њихово отклањање.

## **V. ЕВИДЕНЦИЈА АУТОРСКИХ ДЈЕЛА И ПРЕДМЕТА СРОДНИХ ПРАВА**

### **Члан 175.**

- (1) Ради обезбјеђења доказа, носиоци ауторског и сродних права могу да депонују примјерке својих дјела и предмета сродних права код надлежног органа.
- (2) Примјерци дјела и предмета сродних права који се депонују морају бити у форми писаног документа (рукопис, штампани текст, музичка партитура), звучног, визуелног или аудиовизуелног записа или у дигиталној форми.
- (3) Надлежни орган води евиденцију за сваку врсту ауторских дјела и предмета сродних права.
- (4) Носилац ауторског и сродних права дужан је да приликом депоновања и уношења у евиденцију ауторског дјела или предмета заштите сродног права дâ истинит и потпун податак о свом ауторском дјелу и предмету заштите сродног права.
- (5) Подаци у евиденцији сматрају се истинитим док се супротно не докаже.
- (6) Савјесно лице које је повредило туђе ауторско или сродно право уздајући се у тачност података у евиденцији, не одговара за накнаду штете због повреде тог права.
- (7) Уношење у евиденцију и депоновање примјерака ауторских дјела и предмета сродних права ни на који начин не утиче на настанак и трајање права која су утврђена овим законом.
- (8) Садржај евиденције из става 3. овог члана и услове које треба да испуњавају примјерци дјела и предмета сродних права који се депонују уређују се посебним прописом.

### **Члан 176.**

За уношење у евиденцију и депоновање примјерака ауторских дјела и предмета сродних права плаћа се прописана такса.  
[+ Судска пракса](#)

## **VI. ЗАШТИТА АУТОРСКОГ И СРОДНИХ ПРАВА**

### **Члан 177.**

- (1) Носилац ауторског права, интерпретатор, произвођач фонограма, произвођач видеограма, произвођач емисије, произвођач базе података и стицалац

искључивих овлашћења на ауторска и сродна права може тужбом да захтијева нарочито:

- 1) утврђење повреде права;
  - 2) престанак повреде права;
  - 3) уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права, укључујући и примјерке предмета заштите, њихове амбалаже, матрице, негативе и слично;
  - 4) уништење или преиначење алата и опреме уз помоћ којих су произведени предмети којима је извршена повреда права, ако је то неопходно за заштиту права;
  - 5) накнаду имовинске штете;
  - 6) објављивање пресуде о трошку туженог.
- (2) Аутор, односно интерпретатор има право на тужбу за накнаду неимовинске штете због повреде својих моралних права.

(3) Одредба става 1. тачке 3. овог члана не односи се на:

- 1) грађевински реализована дјела архитектуре;
- 2) раздвојиве дијелове предмета којим је извршена повреда права, ако производња тих дијелова и њихово стављање у промет нису противзаконити.

(4) Умјесто захтјева за уништење или преиначење предмета којима је извршена повреда права (став 1. тачка 3. овог члана), тужилац може захтијевати да му се предају  
ти  
предмети.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 178.**

Ако је повреда имовинског права учињена намјерно или крајњом непажњом, тужилац може, умјесто накнаде имовинске штете, захтијевати накнаду до троструког износа уобичајене накнаде коју би примио за конкретни облик коришћења предмета заштите, да је то коришћење било законито.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 179.**

(1) Независно од одредбе члана 9. став 2. овог закона, ако је име тужиоца назначено на примјерку или другом облику материјализације ауторског дјела, односно предмета сродног права, он ће се сматрати носиоцем ауторског права на том дјелу, односно сродног права на том предмету заштите, док се не докаже друкчије.

(2) Поступак по тужби због повреде ауторског и сродних права је хитан.

#### **Члан 180.**

(1) Повреду права представља:

1) искоришћавање било ког предмета заштите уз употребу неовлашћено умножених примјерака тог предмета заштите, односно на основу неовлашћене емисије;

2) држање у комерцијалне сврхе примјерака ауторског дјела или предмета сродног права, ако држалац зна или има основа да зна да је ријеч о неовлашћено произведеном примјерку;

3) производња, увоз, стављање у промет, продаја, давање у закуп, рекламирање у циљу продаје или давања у закуп или држање у комерцијалне сврхе уређаја који су превасходно конструисани, произведени или прилагођени да омогуће или олакшају заобилажење било које технолошке мјере, и који немају другу значајнију сврху осим наведене;

4) заобилажење било које технолошке мјере или пружање или рекламирање услуге којом се то омогућава или олакшава;

5) уклањање или измјена електронске информације о правима, или стављање у промет, увоз, емитовање или на други начин јавно саопштавање ауторског дјела или предмета сродноправне заштите са којег је електронска информација о правима неовлашћено уклоњена или измијењена, а да при том починилац зна или има основа да зна да тиме подстиче, омогућује, олакшава или прикрива повреду ауторског права или сродног права.



(2) У смислу става 1. овог члана:

1) израз "технолошке мјере" означава сваку технологију, уређај или дио који је конструисан да током своје намјенске употребе онемогући или ограничи радње у вези са ауторским дјелом или другим предметом заштите, за које носилац ауторског или сродног права није дао сагласност;

2) израз "информација о правима" означава сваку информацију која потиче од носиоца права и која идентификује ауторско дјело или предмет сродноправне заштите, аутора, односно носиоца права, или информацију о условима коришћења дјела или предмета сродноправне заштите, или било који број или шифру која представља такву информацију.

#### **Члан 181.**

(1) Ауторско право и право интерпретатора не могу бити предмет принудног извршења.

(2) Предмет принудног извршења могу бити само одређена имовинска потраживања која произилазе из права из става 1. овог члана.

(3) Недовршена дјела и необјављени рукописи не могу бити предмет принудног извршења.

#### **Члан 182.**

На захтјев носиоца права који учини вјероватним да је његово ауторско или сродно право повријеђено, или да ће бити повријеђено, суд може да одреди привремену мјеру одузимања или искључења из промета предмета којима се врши повреда, односно мјеру забране настављања започетих радњи којима би се могла извршити повреда.

**+ Судска пракса**

#### **Члан 183.**

(1) На захтјев носиоца права који учини вјероватним да је његово ауторско или сродно право повријеђено, односно да може доћи до повреде тог права или да постоји опасност од настанка неотклоњиве штете, као и да постоји оправдана сумња да ће докази о томе бити уништени или да ће их касније бити немогуће прибавити, суд може одредити мјеру обезбјеђења доказа без претходног обавјештења или саслушања лица од кога се докази прикупљају.

(2) Обезбјеђењем доказа, у смислу става 1. овог члана, сматра се преглед просторија, књига, докумената, база података и друго, као и заплена докумената и предмета којима је повреда извршена, испитивање свједока и вјештака.

(3) Лицу од кога се докази прикупљају, судско рјешење о одређивању мјере обезбјеђења доказа биће уручено у тренутку прикупљања доказа, а одсутном лицу, чим то постане могуће.

#### **Члан 184.**

(1) Мјере из чл. 182. и 183. овог закона могу се тражити и прије подношења тужбе.

(2) У случају из става 1. овог члана, рјешењем којим се одређује привремена мјера одредиће се рок у коме мора бити поднета тужба, с тим да тај рок не може бити краћи од 30 дана од дана извршења мјере.

(3) Жалба против рјешења којим је суд одредио привремену мјеру из члана 182. овог закона не одлаже извршење рјешења.

#### **Члан 185.**

(1) Суд може наложити туженом да дâ обавјештења о трећим лицима која су повезана са повредом или преда документе који су у вези са повредом.

(2) Лице које не изврши своју обавезу из става 1. овог члана одговара за штету која из тога произађе.

#### **Члан 186.**

У случају спора за утврђење права издавача, односно лица које је објавило дјело чији аутор није познат (члан 13), суд је дужан да обезбиједи да се анонимност аутора сачува.

## VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

### Члан 187.

(1) Казниће се за привредни преступ новчаном казном привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице које:

1) неовлашћено објави, забиљежи, умножи или јавно саопшти на било који начин, у цјелини или дјелимично, ауторско дјело, интерпретацију, фонограм, видеограм, емисију или базу података или стави у промет или да у закуп или у комерцијалне сврхе држи неовлашћено умножене или неовлашћено стављене у промет примјерке ауторског дјела, интерпретације фонограма, видеограма, емисије или базе података (чл. 16, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 114, 124, 129, 134. и 138);

2) у циљу прибављања имовинске користи за себе или другог, противправно стави у промет или да у закуп примјерке из става 1. овог члана, за које зна да су неовлашћено објављени, забиљежени или умножени (чл. 16, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 114, 124, 129, 134. и 138);

3) произведе, увезе, стави у промет, прода, да у закуп, рекламира у циљу продаје или давања у закуп или држи у комерцијалне сврхе уређаје који су превасходно конструисани, произведени или прилагођени да омогуће или олакшају заобилажење било које технолошке мјере, или који немају другу значајнију сврху осим наведене (члан 180. став 1. тачка 3);

4) заобилази било коју технолошку мјеру или пружа или рекламира услуге којима се то омогућава или олакшава (члан 180. став 1. тачка 4);

5) уклони или измијени електронску информацију о правима, или стави у промет, увезе, емитује или на други начин јавно саопшти ауторско дјело или предмет сродноправне заштите са којег је електронска информација о правима неовлашћено уклоњена или измијењена, и при том зна или има основа да зна да тиме подстиче, омогућује, олакшава или прикрива повреду ауторског права или сродног права (члан 180. став 1. тачка 5);

6) у својству власника грађевине изврши одређене измјене на грађевини која представља материјализовани примјерак дјела архитектуре, а прераду дјела није прво понудило аутору дјела (члан 37);

7) обавља послове колективног остваривања ауторског, односно сродних права без дозволе надлежног органа (члан 156. став 2).

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се за привредни преступ новчаном казном и одговорно лице у привредном друштву, односно предузећу или другом правном лицу.

### Члан 188.

За радњу из члана 187. став 1. тачка 3. казниће се за прекршај новчаном казном физичко лице (члан 37).

### Члан 189.

(1) Казниће се за прекршај новчаном казном привредно друштво, односно предузеће или друго правно лице које:

1) без навођења имена аутора или интерпретатора или под другим именом, у цјелини или дјелимично, објави, изведе, представи, пренесе извођење или представљање или емитује туђе ауторско дјело или искористи туђу интерпретацију (члан 15. и члан 112. став 1. тачка 2);

2) без дозволе аутора измијени или преради туђе ауторско дјело или туђу снимљену интерпретацију (чл. 17. и 30. и члан 112. став 1. тачка 3);

3) у својству галеристе или организатора јавне продаје оригинала ликовних дјела, односно изворних рукописа, у року од 30 дана од дана продаје примјерка оригинала дјела, односно рукописа, не обавијести аутора дјела о имену и адреси продавца његовог дјела, о имену и адреси новог власника дјела и о цијени по којој је дјело продато, или не плати аутору 3% износа од продајне цијене дјела (члан 34. став 1. и члан 35. ст. 1. и 2);

4) приликом уношења у евиденцију и депоновања код надлежног органа ауторског дјела или предмета заштите сродног права да неистинити или прикрије

прави податак о свом ауторском дјелу или предмету заштите сродног права (члан 175. став 4);

5) у својству издавача прода непродате примјерке дјела као стару хартију а да их није претходно понудио аутору, односно његовом насљеднику да их откупи (члан 79).

(2) За радње из става 1. овог члана, казниће се за прекршај новчаном казном и одговорно лице у привредном друштву, односно предузећу или другом правном лицу.

(3) За радње из става 1. тач. 3, 4. и 5. овог члана казниће се за прекршај новчаном казном физичко лице.

#### **Члан 190.**

Висине новчаних казни из чл. 187, 188. и 189. овог закона утврђују се прописом држава чланица.

**+ Судска пракса**

## **VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**

#### **Члан 191.**

Интерпретатор чије је трајање права истекло до дана ступања на снагу овог закона не може тражити утврђивање права по овом закону.

#### **Члан 192.**

Постојеће организације за колективно остваривање ауторског и сродних права дужне су да се организују и ускладе своје опште акте са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

#### **Члан 193.**

(1) Уговори који су закључени до дана ступања на снагу овог закона извршавају се у складу са законом који је важио у вријеме закључења уговора.

(2) На уговоре из става 1. овог члана примјењују се одредбе чл. 68. и 69. овог закона.

(3) Примјена члана 28. став 6. овог закона, као и члана 141. у вези са чланом 28. став 6. овог закона отпочиње по истеку двије године од дана ступања на снагу овог закона.

#### **Члан 194.**

(1) Потврђивањем Споразума о трговинским аспектима права интелектуалне својине, одредбе овог закона о заштити ауторског права, права интерпретатора, права произвођача фонограма и права произвођача емисија, изузев одредаба чл. 14. до 18, примјењиваће се и на физичка и правна лица која су обухваћена одредбом члана 1. став 3. тог споразума.

(2) Одредбе чл. 34. и 35. овог закона примјењиваће се на лица која су држављани или имају пребивалиште у држави чланици Свјетске трговинске организације, само под условом реципроцитета.

#### **Члан 195.**

На ауторска дјела за која је на дан ступања на снагу овог закона истекао рок заштите, неће се примјењивати члан 100. став 1, чл. 101, 102. и 103. овог закона.

#### **Члан 196.**

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о ауторском и сродним правима ("Службени лист СРЈ", бр. 24/98).

#### **Члан 197.**

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Србије и Црне Горе".